

Hartelijk dank om op deze zaterdagvoormiddag in oktober naar Brussel af te zakken voor onze laatste studiedag. We gaan deze voormiddag niet traditioneel doen en België niet vergelijken met een van de buurlanden. Deze voormiddag verkennen we wat verdere horizonten: Canada.

Vaak wordt Canada gepromoot vanwege haar prachtige natuur, de rijkheid aan grondstoffen of het samenleven van verschillende taalgemeenschappen. Maar er is ook een ander Canada: Een land met een economische groei van 1,8% in 2013, met bloeiende exportcijfers, met 100.000 extra banen dit jaar en een biotoop voor nieuwe veelbelovende bedrijven.

Nochtans was het ooit anders. 20 jaar geleden werd Canada neergesabeld in een opiniestuk in de Wall Street Journal. De Amerikaanse zakenkrant maakte brandhout van de Canadese economische toestand en omschreef het land als "een eervol lid van de derde wereld". Begrotingstekorten swingden de pan uit. De schuld explodeerde op een mum van tijd. Het land zat in een diepe recessie, ondernemingen kregen het lastig, arbeid was te duur geworden en de werkloosheid nam snel toe. De ratingbureaus, die toen wel nog enig gezag genoten, stelden hun kredietratings negatief bij.

Dat de toestand op een bepaald moment bijzonder kritisch werd, leert volgende anekdote: bij een veiling van Canadees schuldpapier had 30 minuten voor het einde nog geen enkele zakenbank zich gemeld om in te tekenen op de uitgifte. Net voor het verstrijken van de deadline kon men toch nog het nodige geld ophalen op de financiële markten. Maar het was een "close call" en een zoveelste waarschuwing dat het water hen aan de lippen stond.

Oplopende rentevoeten, torenhoge begrotingstekorten, een exploderende schuldgraad en een totaal gebrek aan economische groei. Wat voor Canada deel uitmaakt van de geschiedenisboeken, is vandaag bittere realiteit voor de eurozone. Sinds de val van Lehman Brothers in 2008 houdt de crisis Europa in zijn greep. Miljoenen Europeanen zitten zonder werk, de jeugdwerkloosheid piekt op een dramatisch niveau en weinig economieën kunnen groeicijfers voorleggen.

De voorbije maanden zagen we echter een relatieve rust terugkeren op het Oude Continent. Financiële markten ontspanden, obligatiemarkten kalmeerden en aandelenmarkten presteerden zelfs zeer goed. De straffe verklaringen van Mario Draghi, de voorzitter van de Europese Centrale Bank, hebben hun effect niet gemist. De crisis heeft de eurozone en de bewindslieden wakker geschud. Er werden ontegensprekelijk enkele belangrijke stappen gezet.

Landen met een onhoudbare schuldpositie hebben hulp gekregen. Noodleningen, reddingfondsen en schuldverlichtingen werden met de nodige moeite in stelling gebracht maar hebben enkele landen behoed voor een "worst case scenario". De landen die hulp kregen, moeten in ruil saneren, hervormen en investeren. Een strategie die

onder andere door de PS geregeld onder vuur wordt genomen. Nochtans zijn het diezelfde critici die vaak mee het probleem, namelijk de gigantische schuldenberg, gecreëerd hebben. Hun oplossing is om deze berg nog groter te maken. De N-VA gelooft daar niet in.

Terwijl de zuidelijke lidstaten, en de eurozone in het algemeen, aan concurrentiekracht proberen te winnen, evolueren deze landen naar een hechter financieel en economisch geheel. Het Europese bankentoezicht, de eerste stap naar een volwaardige bankenunie, is goedgekeurd. Het twopack en het sixpack convergeert Europa naar een hechter economisch geheel. Een absolute voorwaarde om de eurozone te redden.

De uithalen en veelvuldige sneren van de PS richting het beleid van de Europese Commissie zijn dan ook totaal onbegrijpelijk en zelfs schizofreen. De Belgische regering heeft zelf de verstrengde begrotingsregels mee goedgekeurd en een belangrijk deel van haar bevoegdheid overgedragen naar het hogere Europese niveau. We hopen dat Europa de nodige druk blijft zetten op de regering Di Rupo om bij de opmaak voor de begroting van 2014 eindelijk eens te focussen op het verlagen van de uitgaven in plaats van de zoveelste belastingverhoging of pestmaatregel voor onze ondernemingen.

Er is reëel beterschap te merken in de Europese economie. Maar ondanks de vele hoera-communicatie daarrond, zowel in België als daarbuiten, is het veel te voorbarig om het einde van de crisis te verkondigen. De toestand stabiliseert maar Europa heeft veel meer dan dat nodig. Stevige groei is een vereiste om de grote groep werklozen af te slanken, om de begrotingstekorten te verminderen, de schuld af te bouwen en de vergrijzingskosten op te vangen.

Er is echter nog een zeer lange weg te gaan. De voorbije week toonde aan hoe fragiel het vertrouwen is. Italië verkeerde in een zoveelste politieke crisis. In Griekenland drukken extremistische partijen hun stempel op het politieke weefsel en in Oostenrijk kon de huidige meerderheid maar net de verkiezingen overleven terwijl de eurosceptische partijen de stembusslag wonnen.

En ondertussen blijft er verdeeldheid bestaan over de ingeslagen Europese weg. Links vindt dat de nadruk te veel ligt op besparen. Zij geloven niet in de huidige Europese strategie. Mevrouw Merkel is voor hen stevast kop van jut. Terwijl zij – net als van de Duitse kiezer – ook van ons een schouderklopje krijgt voor de manier waarop ze de crisis aanpakt.

Een schulden crisis los je namelijk niet op door extra schulden te maken maar door te saneren. Dit betekent meer dan alleen besparen. Saneren betekent gelijktijdig besparen, hervormen en investeren in de juiste zaken, zoals onderwijs, onderzoek en ontwikkeling, innovatie en infrastructuur.

De Canadese resultaten zijn indrukwekkend. Na enkele moeilijke en moedige jaren kwam de "pay-off". De overheidsschuld smolt bijzonder snel en bedraagt vandaag nog

ongeveer 30% van het BBP. Zoals straks duidelijk zal worden, lag de klemtoon aan de uitgavenzijde. De Canadese overheid werd op een streng dieet geplaatst.

De economie groeide het decennium nadien aan gemiddeld 3,3% per jaar en presteerde daarmee beter dan de VS en de eurozone. Vandaag voelt Canada echter ook de budgettaire gevolgen van de grootste naoorlogse economische crisis. Maar de regering heeft maatregelen aangekondigd om het huidige tekort van 1,20% van het BBP tegen 2015 volledig weg te werken. Onze spreker zal daar zo dadelijk meer over zeggen.

Saneren kan dus wel degelijk werken en succesvol zijn. Vandaar dat we vandaag Canada nemen als thema van de studiedag. Het land is een voorbeeld voor Vlaanderen, voor België en voor vele andere landen uit de eurozone. Bovendien heeft Canada geen grote bankreddingen moeten verrichten. Ondanks de aanwezigheid van een aantal zeer grote financiële instellingen. Ook op dit vlak zijn er lessen te leren.

Als we naar de cijfers kijken van Canada vlak voor de grote verandering zien we opvallend veel parallellen met 1 specifiek land uit de eurozone. Een zeer grote schuldgraad, een structureel begrotingstekort, een overheidsbeslag dat ongeveer de helft van de economische omvang afroemt, oplopende kosten van de sociale zekerheid, een werkloosheidsgraad rond de 8 à 10%, een structureel tekort op de handelsbalans door een verlies aan concurrentiekracht, enzoverder... U heeft ondertussen al door dat ik het over België heb.

De vraag is echter hoe men in Canada resultaten kon boeken. Om die vraag te beantwoorden hebben we onze gast uitgenodigd. Wie anders dan Mr. Reid kan ons de geheimen van het Canadese succesverhaal beter vertellen? Mr. Reid is immers een van de architecten van de heropleving als belangrijkste economisch en politiek adviseur van Paul Martin. Martin was voormalig minister van Financiën tussen 1993 en 2001 en werd nadien ook nog 1e minister van het land. Ondertussen begeleidt hij ondernemingen in moeilijkheden en is hij actief in de communicatie. Hij is een veel gevraagd spreker op de Canadese televisie en schrijft ook stukken voor de geschreven pers.

Na de presentatie van Mr Reid zal er onder de vakkundige leiding van Pascal Paepen een paneldebat volgen. Deze voormiddag zijn dat:

- Ivan Van De Cloot, hoofdeconoom van Itinera
- Stijn De Cock, hoofdeconoom van Voka
- Mathieu Isenbaert, docent aan de HUB-KUL
- Geery Vuylsteke, group tax director bij Agfa. Hij kent Canada in de praktijk vanuit het bedrijf.

Dan geef ik nu het woord aan onze keynote speaker, Mr Scott Reid.